Blogi

Ilmastoriskien torjunta vaatii uusia näkökulmia ja yhteistyötä

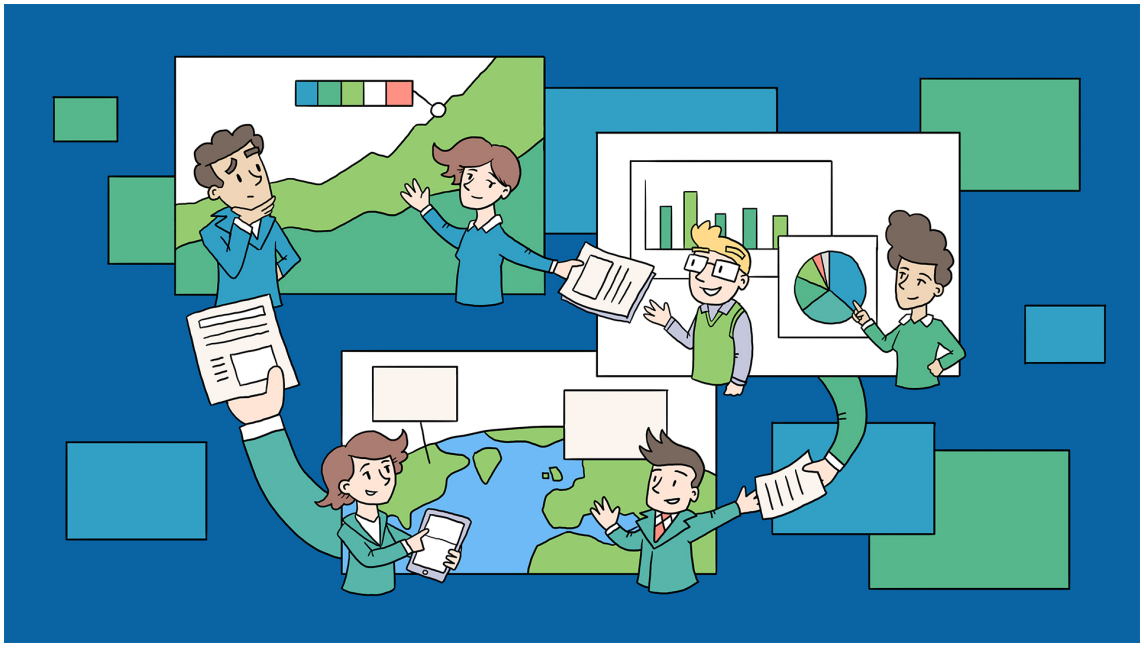
Rahoitusvakaus, Tilastot, Ilmasto | 28.10.2019 | Marja Nykänen

KIRJOITTAJA



Marja Nykänen
Johtokunnan
varapuheenjohtaja

Ilmastonmuutoksesta – sen vaikutuksista, sen ehkäisemisestä tai pahimmassa tapauksessa ehkäisemisen epäonnistumisesta – syntyvien riskien ja kustannusten arvioiminen on suuri haaste finanssisektorin toimijoille.



Riskien arviointi, mallintaminen ja hinnoittelu ovat finanssialan yritysten ydintoimintaa. Riskien toteutumiseen liittyy aina epävarmuutta. Mitä pidemmällä aikavälillä riskit voivat toteutua, sitä vaikeampaa niitä on yksilöidä ja arvioida niiden vaikutuksia. Finanssialalla toimivat ovat tottuneet elämään tämän riskien arviointiin liittyvän epävarmuuden kanssa.

Ilmastonmuutoksesta – sen vaikutuksista, sen ehkäisemisestä tai pahimmassa tapauksessa ehkäisemisen epäonnistumisesta – syntyvien riskien ja kustannusten arvioiminen on suuri haaste finanssisektorin toimijoille, myös keskuspankeille ja valvojille.

On tärkeää, että finanssialan yritykset huomioivat ilmastoriskit riittävästi omassa toiminnassaan. Aiemmassa kirjoituksessani avasin kahta tunnistettua riskityyppiä: ilmastonmuutoksesta aiheutuvia suoria taloudellisia tappioita ja tappioita, joita syntyy, kun talouden toimijat siirtyvät kohti vähähiilisyyttä.

Suomen Pankki pyrkii arvioimaan ilmastonmuutokseen liittyvien taloudellisten riskien ja rahoitusmarkkinariskien suuruutta rahoitusvakauden näkökulmasta. Luotettavan tilastotiedon kerääminen ja sen arvioiminen, mitä vaikutuksia ilmastoskenaarioilla on rahoitusmarkkinoihin, on tärkeää ilmastoriskien hahmottamisen kannalta. Ilmastoriskin tarkasteluun ei ole vielä kehittynyt vakiintuneita lähestymistapoja. Yksi mahdollisista ensimmäisistä askelista on kartoittaa ilmastoon ja rahoitukseen liittyvät keskeiset tilastotiedot, niiden puutteet sekä erityisesti rahoitusjärjestelmän kytkökset päästöintensiivisiin toimialoihin. Tämän askeleen ovat ottaneet Nea Tiililä ja Antti Alakiuttu juuri julkaistussa tilastokatsauksessaan.

Vaikka erilaisia ilmastotietoja raportoidaan jo melko paljon, on finanssisektorin toimijoille suuri haaste linkittää ilmastotiedot taloudellisiin tunnuslukuihin. Toimijoiden välisiä kytköksiä ja arvoketjujen vaikutuksia voi olla vaikea tunnistaa. Täydellisen tiedon puute ei kuitenkaan saa olla syy olla tekemättä mitään. Harvalla instituutiolla on resursseja tehdä kaikkea itse. Siksi Suomen Pankki osallistuu maailmanlaajuiseen keskuspankkien ja valvojien yhteistyöverkostoon, Network for Greening the Financial Systemiin (NGFS). Verkosto yhdistää parhaat osaajat analysoimaan ja kehittämään ratkaisuvaihtoehtoja riskien hallinnan parantamiseksi.

NGFS julkisti huhtikuussa 2019 ensimmäisen laajan raportin, joka sisälsi kuusi parhaisiin käytäntöihin perustuvaa suositusta[1] keskuspankeille, finanssivalvojille, päättäjille ja finanssialan yrityksille. Suosituksia noudattamalla nämä tahot voivat sekä vahvistaa rooliaan kestävämmän rahoitusjärjestelmän edistämisessä että hallita ympäristöön ja ilmastoon liittyviä riskejään.

NGFS:n suositukset:

- ilmastoriskien sisällyttäminen rahoitusvakauden seurantaan ja mikrotason valvontaan
- kestävyystekijöiden huomioiminen keskuspankkien omassa sijoitustoiminnassa
- tietopuutteiden poistaminen
- tietoisuuden ja teknisen avun lisääminen sekä tiedon jakamisen edistäminen
- kansainvälisesti yhdenmukaisten ilmasto- ja ympäristöasioiden tiedonantomenettelyjen

kehittäminen

- taloudellisen toiminnan luokitusjärjestelmän (taksonomia) kehittämisen tukeminen

Neljä ensimmäistä suositusta liittyvät keskuspankkien toimintakenttään. Ilmastoriskien välittyminen kokonaistalouteen on vielä epäselvää, joten keskuspankeilla on tärkeä rooli siinä, että ne sisällyttävät fyysiset riskit ja siirtymäriskit talouden kasvuennusteisiinsa ja rahoitusmarkkinoiden vakausanalyysiinsä.

Datan rooli on nykymaailmassa keskeinen. Kolmannen suosituksen mukainen ilmastotilastojen ja niiden käytettävyyden parantaminen edellyttää yhteistyötä keskuspankeilta ja muilta tilastojen tuottajilta. Yhteistyön avulla voidaan edetä kohti tavoitetilaa, jossa ilmastotilastointi on mahdollisimman aukotonta ja yhdisteltävissä rahoitus- ja talousaineistojen kanssa.

NGFS:n suositusten järjestelmällinen noudattaminen edistäisi koko finanssijärjestelmän varautumista ilmastonmuutokseen. Huolellinen valmistautuminen vähentäisi myös rahoitusvakautta uhkaavien ilmastoperäisten järjestelmäriskien todennäköisyyttä. Toimiva, luotettava ja vakaa rahoitusjärjestelmä on keskeisessä roolissa, jotta ilmastonmuutoksen torjunnan vaatimat merkittävät investoinnit pystytään toteuttamaan.

Kotimainen finanssitoimiala pyrkii aktiivisesti huomioimaan ilmastoriskit toiminnassaan. Jatkossa viranomaisten – lainsäätäjien, keskuspankkien ja finanssivalvojien – sekä finanssitoimialan välinen vuoropuhelu on entistä tärkeämpää, jotta tietoisuutta ja parhaita käytäntöjä saadaan jaettua. Suomen Pankin ja valtiovarainministeriön yhdessä järjestämä ‘Greener Finance for Sustainable Future’ -konferenssi 30.–31.10.2019 toimii yhtenä foorumina näiden asioiden edistämisessä. Konferenssi on jo viimeistä sijaa myöten täynnä, mutta kaikki ovat tervetulleita seuraamaan konferenssia suoratoistona seuraavasta osoitteesta:

- Ensimmäinen konferenssipäivä 30.10.2019 (YouTube)
- Toinen konferenssipäivä 31.10.2019 (YouTube).

Asiasanat

finanssivalvojat, ilmastonmuutos, ilmastoriskit, keskuspankit, rahoitusvakaus, tilastot